

TRIBUNA POPORULUI

Abonamentul:

Pe un an . . . 4 Cor. | Pentru România și America:
Pe un jum. an . . . 2 Cor. | Pe un an . . . 10 cor.
Un număr 4 fileri.

Apare în fiecare Duminecă.

Redacția și Administrația: Strada Deák Ferenc 20.
Inserțiunile se primesc la administrație. — Manuscripte nu se înapoiază. — Telefon pentru oraș și comitat 502.
Mulțumite publice și Loc deschis costă fiecare șir 20 fil.

Uneltiri împotriva bisericii române-unite.

Volnicia săvârșită la Oradea-mare împotriva celor 16 teologi români ai seminarului romano-catolic a stîrnit valuri adînci de amărăciune în toate păturile poporului românesc, fără osebire de religie. În fața primejdiei ce amenință una dintre bisericile române, fiii amînduror bisericii române trebuie să-și dea mîna spre a se sprijini prumutat.

Prigonirea bravilor clerici români din Oradea-mare este însă numai o scurtă împlinire: este o zea în lanțul lung al uneltirilor ce se țese împotriva bisericilor române, *ocrototitoare ale limbii și legii noastre strămoșești.*

Acum i-a venit rîndul bisericii gr.-cat. românești.

Ce-au făcut clerici noștri dela Oradea-mare? S'au folosit numai de un drept fise al lor de a vorbi în limba românească într'un seminar, în care nu trăiau din mila conducătorilor seminarului, ci în urma dreptului ce îl aveau Arhieriei lor. Au vorbit *românește* fiind *Români* și s'au alina de limba maicii lor cu îndoită dragoste, și încă în această limbă a maicii lor, și numai în această limbă românească aveau vestească viitorilor lor credincioși învățurile Evangheliei. Au vorbit românește

fiindcă erau odrasle de preoți, dascăli și români și ar fi fost niște *licăloși*, dacă s'ar fi lăpădat, pe o clipă măcar, de limba în care au rostit pentru întâia oară „Tatăl nostru”, eulegînd cuvînt de cuvînt de pe buzele maicii lor...

Și cu toate acestea au fost izgoniți din seminarul acesta unguresc, unde nu este îngăduită dragostea de neam. Au fost izgoniți după un plan bine chibzuit, care urmărește ca ținta sa din urmă *maghiarizarea bisericilor românești.*

Pasul cel dintâi s'a făcut împotriva bisericii române unite, prin hotărîrea de-a se înființa o episcopie gr.-cat. *ungurească*, ale cărei parohii se vor rupe din diecezele românești. S'au mai făcut încercări de felul acesta în anul 1896, când Ungurii au cerut dela scaunul apostolic să le dea ca limbă liturgică cea *ungurească*. Atunci Roma nu le-a încuviințat cererea. De data aceasta însă Scaunul papal din Roma și-a dat învoirea la înființarea episcopiei gr.-cat. *ungurești.*

Arhieriei bisericii române gr.-cat. simțind marea primejdie ce amenință poporul român gr.-cat. s'au adunat la sfat în Blaj, în ziua de 17 Februarie, chemați fiind de arhiepiscopul și mitropolitul bisericii unite, *Dr. Victor Mihalyi*. Și glasul venerabilului arhieru a fost ascultat cu evlavie. Toți cei chemați — între ei și fruntașii lumii

mirene, câte doi din fiecare dieceză — au grăbit să se prezinte în castelul din Blaj.

A fost o măsură foarte înțeleaptă aceasta de a chema și elementul mirean la o mișcare de atîta însemnătate în biserica română gr.-cat. De multe ori s'a simțit lipsa elementului mirean în afacerile bisericești-scolare și, ca urmare a acestei stări, lipsa lui de interes pentru marile chestiuni ce frămîntă viața bisericii unite, în asemănare cu mireni bisericii neunite.

În afară de episcopi, au luat parte la conferență următorii mireni: *Gheorghe Pop de Băsești*, președintele partidului național român din Ungaria și Transilvania, *Dr. Teodor Mihali*, președintele clubului parlamentar al deputaților români, *Dr. Alexandru Vaida-Voevod*, deputatul Arpașului, *Dr. Iuliu Maniu*, avocat în Blaj, *Ioan Mezei*, jude la Curtea de casație din Budapesta, *Dr. Francisc Hossu-Longin*, avocat în Deva, *Dr. Coriolan Pop*, avocat în Oradea-mare și *Dr. Isidor Pop*, avocat în Lugoj.

Consfătuirea celor adunați a fost o strălucită dovadă despre conglăsuirea dintre turma cuvîntătoare și păstorii ce stau în fruntea ei.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Mihalyi* a deschis ședința, arătînd în cuvinte înțelepte greutatea situațiunii și cerînd sprijinul tuturor celor prezenți pentru o conlucrare unitară și bine chibzuită. A'făcut istoricul

Toma.

De Mihail Sadoveanu.

Iubite prietene, după cum ți-am făgăduit, îți scriu mit scurta istorisirea ceea care ți-a plăcut...

Eu și cu fratele meu Alecahe eram buni prieteni cu Toma Bouarul, la Prut, la curtea lui Veniamin, bunicul nostru. Când închidea viața la amiază, pe imas, ne înfățișam amîndoi la masa lui, și-l găsim totdeauna cioplind și ghiind ceva pentru noi. Ridica ochii acoperiți de sprîncene zbirlite și ne zîmbea de-odată înțindu-și obrazul și desvîlindu-și dinții albi și gîile: „Iaca, boieri dumneavoastră, v'am făcut niște bețișoare de cele de care poartă euconă în tîrgul Eșului”...

Căuta sub un suman vechiu și ne întindea niște tonășe lustruite.

Noi le primeam, cu brațele întinse, dar rămăsim cu ochii ațintiți asupra mîinii lui, care purta breceag minunat, cu multe limbi, cu suvac și el lung de alamă.

„De ce nu ne dai și nouă cuțitașul, bade Toma?”

— Nu se poate, boieri dumneavoastră, e legat, vedeți că-l țin în lanț?

— Da' de ce?

— Apoi e rău; mușcă”...

Și iar ridică ochii și rîdea scuturîndu-și capul. Ne apropiam cu curiozitate și ne plecam urile.

„Da' ce lucrezi acolo, bade Toma?”

— Lucrez ciuda nevestei, boieri dumneavoastră.

— Care ciudă?

— Apoi nu vedeți? lucrez o furcă. Asta-i ciuda nevestei. Că eu i-o dau să toarcă. Și dacă nu toarcă, o mîngîi cu dînsa pe spinare, de aceea și eu n'o subțiez prea din cale afară...

— Cum? da' dumneata îți bați femeia, bade Toma? Asta nu se poate!

— Da' de ce să nu se poată? N'ati auzit dumneavoastră de-o vorbă: Că femeia nebătută e ca moara neferecată? Da' vorba vine. Eu pe mîierea mea n'o bat; o mîngîi. Altfel zice că nu mi-i dragă”...

Ne așezam lângă el, îi puneam în palmă o mîna de tutun dela bunicul și-l rugam să ne spuie o întîmplare. Și el ne mîngăia pe pîr cu mîinile lui aspre și ne privea cu duioșie. Parcă abia acum îmi dau mai bine seama de privirile lui bune și umede ațintite asupra noastră.

„Iaca, pe mine nu m'a mîngăiat Dumnezeu cu nici un ține... ne zise el încet, odată.

— Ce spui dumneata, bade Toma? întrebă fratele meu. Ce-i aceia ține?

— Eu știu? Spun și eu așa o vorbă. Da' tace și fi vrut să am și eu bucuria asta... Nu știu ce să fac. Dac'oia vedea ș'oi vedea, apoi mă duc la popă, să-i spun că eu îmi lăpăd mîierea”...

Mormăia nemulțumit, noi nu-i pricepeam bine vorbele. Tresărisem apoi neastîmpărați, ca de obicei, cu privirile țintu de el: „Spune-ne o întîmplare, bade Tomă”.

El ne spunea totdeauna o „întîmplare” e-o voce joasă și dulce. Din ce spunea el nu-mi aduce de nimica aminte; toate s'au șters în trecut, s'au înecat ca într-o umbră. Știu numai că era ceva melancolie, ceva care venea de departe, — istorii cu oameni năcăjiți, cu boieri, cu femei frumoase...

Numai de începutul istorisirilor lui Toma mi-a aduc aminte. Cu ochii ațintiți înainte, eufundați parcă într'un fel de negură, rostea e-o voce tainică:

„Apoi era odată... la noi... la Moldova”...

S'acuma îmi adie în suflet începuturile acestea: s'acuma, ca s'atunci, îmi evocă ceva nedeslușit, de departe, câmpia în ceață, drumuri nesfîrșite, oameni necăjiți... Ca un cântec de demult îmi adie în minte; îl simt în mine; nu-l pot îngăna cu glas tare.

Omul acesta cu dulce era însă fioros câteodată. Totdeauna mă înfricoșă când s'arăta dela vale de curtea boierească, călare pe cal, c'un cojoc mișos întors pe dos în spate și e-o căciulă cât o oboroacă în cap. Striga c'un glas grozav, asmuțea cei doi căni mari și învîrtea e-o mîna o ghioagă neagră.

Într'un rînd, așa îmbrăcat, sui-i scările cerdacului mare și se înfățișă înaintea bunicului. Își scoase căciula din cap, zîmbi puțin spre noi, după aceea se îndreptă spre stăpîn:

„De ce m'ai chemat, boierule?”

— Ascultă, Toma, îi răspunse bunicul încruntînd puțin din sprîncene, cum îi era obiceiul. Să fii cu ochii în patru la vite... Iar am auzit că s'au furat vite, la Lețani...

— Am auzit și eu; s'a svonit și la noi...

— Așa? Și nu știți voi, cari să fie procopsiții cari se dau la averile oamenilor?

— De unde să știu, boierule? parcă eu is om năzdravîn?

— Ei-ei-ei! năzdravîn, nenăzdravîn, mie să nu-mi lipsească vite, ai auzit?

— Cucoane, să n'ai nici o grijă!” rosti bouarul.

China.

Proclamarea Republicii. Revoluția Chinezilor s'a sfârșit cu izbândă deplină: familia împărătească, convingându-se că poporul nu mai vrea să îndure stările de oșină acum; convingându-se însă mai ales despre trecerea trupelor împărătești la răsculați, — a hotărât să renunțe la tron și să facă pe voia poporului.

De-acum încolo China, cu cele peste 400 de milioane de locuitori, nu mai este stăpânită de un împărat, ci are în frunte un președinte pe care îl alege poporul.

Vestea despre proclamarea republicii a stîrnit bucurie mare în toate părțile țării. Întâiul președinte **Juan-Și-Kai** a primit nenumărate scrisori pline de urări de bine.

Puterile au recunoscut republica. De-odată cu proclamarea republicii s'a introdus și calendarul european.

Noul președinte a adresat țării un manifest în care mulțumește poporului pentru încrederea pusă în el declarînd că primește președinția. Roagă însă populația să nu sărbătorească această alegere, nevoind să jignească sentimentele dinastiei detronate. Cu toată dorința președintelui, poliția a dat ordin proprietarilor de case, ca în timp de 5 zile toate casele să fie împodobite pentru sărbătorirea lui **Juan-Și-Kai**.

Președintele Statelor-Unite și Români.

Din America ni-se scrie:

Ziua de 29 Ianuarie a fost o zi de serbătoare pentru orașul Cleveland, O.

Președintele Taft a sosit la orele 11 și 20 min. dimineața, fiind primit de fruntașii orașului și ai partidelor republicane. Dela gară până la hotel a fost însoțit de trupe călărețe.

Orașul era decorat cu drapelul național.

Mr. Taft a ținut discursuri la Camera de comerț și la Engineer's Hall.

Timpul de la 5 și până la 6 și 10 după amiază era rezervat conform programului pentru „reception of personal friends” adică pentru primirea prietenilor personali. În acest timp președintele a primit delegațiunea română compusă din domnii **Nicolae Barbul** redactorul „Românului”, părințele **Aurel Hațjogan**, **Dr. Horia Ropcea** și **Gavril Barbul**.

Mr. Taft încunjurat de o suită distinsă de civili și militari superiori s'a întreținut cu delegațiunea română aproape un sfert de oră.

Din discuția avută am putut constata, că Mr. Taft, e în curent cu politica de acasă. A fost însă vădit surprins auzind că noi Români nu suntem numai o națiune mică din țara Ungurească ci un popor numeros plin de viață și posedând instituțiuni culturale și economice de valoare.

Redactorul nostru într-un excelent limbaj englez a explicat președintelui starea băncilor noastre înfloritoare și rolul cultural nemărginit de mare al Astrei și Ligei Culturale.

Părințele **Hațjogan** a vorbit cu Mr. Taft despre starea bisericilor noastre acasă și aici în America, accentuând, că de frumoasă e aici libertatea ce o are fiecare a se ruga în limba și credința sa.

Venind vorba despre ocupațiunea Românilor americani, președintele a declarat că ar socoti ni merit pentru Români lucrul la ferme (afară la câmp) decât cel al fabricilor. Farmeri buni cum sunt Români de felul lor, a zis Mr. Taft, ei ar putea aduce statului american mult folos în privința agriculturii și nu ar suferi atât prin fabrici.

Adresându-se Mr. Taft președintele Statelor-Unite dlui **Dr. Ropcea** l'a întrebat dacă nu-i așa, că mulți se nenorocesc și își pierd sănătatea din cauza lucrului de fabrică la care nu sunt deprinși. Auzind de la dlui cât de mare e numărul celor schilaviți și oficioși s'a adresat dlui **Nicolae Barbul** zicându-i că dlui ca om care a absolvat școlile înalte de agronomie să-și deie silința de a îndemna pe români la farmărit promițându-i că va avea ori când sprijinul ministerului din Washington.

Terminând președintele acestei mari republici a mulțumit delegațiunii române pentru urarea de bunăvenire în Cleveland, care e centru românesc, și după cele auzite a declarat că va a-

vea de acum înainte alte păreri mai exacte despre concetățenii săi româno-americani.

Însomnăitatea acestei audiențe nu mai trebuie discutată. Faptele însuși vorbesc.

E pentru prima oară în viața româno-americană, că națiunea noastră e reprezentată în mod așa de de demn față de șeful suprem al acestui stat.

Se va ști de acum înainte că noi suntem o națiune de sine stătătoare și cu putere de viață.

Nu mai va crede nimeni poveștile ungurești că Români sunt un fel de unguri de o calitate mai proastă ca cei din pusta Ungariei, precum ne zugrăvesc aici urmașii lui **Attila**.

Spre lumină!

— Scrisoarea unui plugar român. —

Iubiți frați plugari!

Zile de grea vijelie amenință poporul nostru. Și nu știm în care ungher al colibei noastre să ne ascundem ca să nu ne ajungă. Căci ori-unde ne-am ascunde, ele ne amenință și înfloară. Scut împotriva acestei vijelii, iubiți frați plugari, putem găsi numai în cultură, în carte.

Ca noi plugarii să găsim acest scut cât mai ieftin și mai ușor, avem înțeleapta noastră „Asociațiune”, mândria neamului nostru, care în schimbul alor două coroane ne dă pe an câte 10 cărțițele, în cari se cuprind sfaturi și învățături foarte folosite nouă tuturor.

De-aceia mi-am luat îndrăzneala să scriu aceste rânduri, îndreptate mai ales fraților mei plugari, cărora le dau următorul sfat. Dacă în cursul unui an întreg de muncă trupească, din sudoarea noastră suntem vrednici să punem de-o parte 4 cor. prețul iubitei noastre „Tribuna Poporului” pe un an, cred că se cuvine și vom fi vrednici să mai punem de-o parte alte două coroane, taxa de membru ajutor al „Asociațiunii”.

Precum mama iubitoare în vreme de furtună și viscol acopere toți pușorii scutindu-i și ferindu-i de primejdii, astfel și „Asociațiunea” prin învățăturile și poveștele ei voiește să apere și să scutească de primejdie pe toți fiii neamului românesc. Iar dacă vom citi aceste povești și le vom urma și cu fapta, vom ajunge poporul cel mai fericit de pe fața pământului, pe care și Dumnezeu îl va iubi. Și nu vom fi în stare să mulțămim îndeajuns vrednicilor conducători ai acestei „Asociațiuni” pentru poveștele bune ce le-am primit.

Toate popoarele de pe întreg globul pământesc se luptă astăzi pentru cultură. Deci, iubiți frați plugari, ca și poporul românesc din lupta aceasta să iese biruitor, cuvine-se să ne desbrăcăm de tot ce e rău și să ne îmbrăcăm în haina luminei și a culturii, îmbrățișând cu dragoste toate poveștele înspre binele și înaintarea neamului nostru ce ne vin din partea „Asociațiunii” din Sibiu.

Al vostru iubitor confrate:

Pavel Pupu
plugar în Cacova.

Serbarea plugarilor din Pârneava.

Un popor, care nu-și cultivă limba lui și nu ține la datinele lui strămoșești, nu e demn să trăiască.

Țăranii români din Pârneava Aradului au aranjat Duminecă seara în sala Casei Naționale o petrecere împreună cu producții teatrale și cântări executate toate de fii din popor sub conducerea măiastră a dlui învățător **George Popovici**. Ziua aceasta a fost pentru plugăria română din suburbiul Aradului una dintre cele mai înălțătoare. Rar s'a dat prilejul, atât țărănimii din părțile aceste, cât și inteligenței de aici să vadă întrunită la o serbare atâta lume dornică de a auzi povești frumoase și cântece în frumosul nostru grai românesc. E un progres într'adevăr uimitor, dacă astăzi cu toată asuprirea, ce s'a deslănțuit asupra capului nostru de când ne-am pomenit — putem să asistăm chiar și în părțile acestea, unde valurile dușmăniei eutropitoare au fost mai puternice. — putem să asistăm zic — la serbări al căror caracter românesc ne înduioșază până la lacrimi și ne face să tresărim de bucurie. Sărbătoarea de Duminecă este un puternic îndemn pentru tot Românul de inimă, să-și dea tot sprijinul pentru înfăptuirea visului nostru de aur, care este câștigarea drepturilor noastre călcate în picioare, libertatea națională nimicită, egalitate în drepturi și în datorințe cu toți fiii țării acesteia.

Și de sigur că ne vom bucura de izbândă cauzei noastre, dacă vom avea în tot locul oameni de acțiune, ca harnicul învățător din Pârneava d. **George Popovici**, și Români de ispravă ca președintele secțiunii Pârneava, a Asociațiunii aradane d. **Alexe Zaslo**, și ca episcopul **Constantin Don**.

Oameni desinteresați, cari prețuiesc mai mult binele comun și înaintarea neamului nostru pe toate terenele decât interesele lor proprii, acești bravi Români ajutați de familiile de seamă din Pârneava, ne-au arătat ce este în stare să facă omul, cu adevărată dragoste de neamul lui, ne-au dovedit odată mai mult că în firea noastră zace o nemaipomenită dragoste către limba și datinele noastre străbune, o dragoste care cu toate multele necazuri ce-au dat peste capul nostru n'a putut fi stînsă în nici o inimă de român.

Străinii și dușmanii noștri, nu pot decât să ne invidieze pentru lupta frumoasă, ce se poartă pretutindenea în interesul păstrării neatînse a naționalității, a firei noastre moștenite din neam în neam.

Încă pe la ceasurile 8 seara o vie mișcare domnea în suburbiul românesc și pe toate străzile se vedeau grupuri de plugari îmbrăcați în haine de sărbătoare înaintând veseli spre „Casa Națională”.

În scurt timp sala era plină, așa încât lumea s'a văzut silită să stea și pe coridoare și prin odăile lăturalnice.

Pârnevenii în costumul lor curat cu țări albi din lână groasă, cam unguriți la eroială, cu veste scurte pline de nasturi argințați, cu cămăși măstruit luate, cărora însă le lipsește bogăția cămășilor noastre din părțile ardelenice, și le lipsește mai cu seamă eroiala lor românească cu foi bogate, lăsate slobode în bătaia vântului. Oamenii

Ilustrate cu motive românești și cu vederi din România ș. a. se pot căpăta la „**Librăria Tribunei**”.

ANUNȚ.

Subscrisul are de vândut **8 BICI** ungurești de 3 ani și **6 bici** de 2 ani.

Petru Tulcan,
Apăti, u. p. Simonyfalva. (Com. Arad)

Primul strungar de lux român din Brașov

Anunț.

Am onoare a aduce la cunoștință on. public român, că am deschis în *Strada Neagră No 4* un atelier de strungărie de lux și mobilă, unde primesc spre efectuare toffelul de lucrări atingătoare în branșa aceasta precum: *picioare de masă, jocuri de popice, fesnice pentru biserici, stâlpi de străni strungărite etc.* La comande pe postă servesc în timp scurt, fără rambursă.

Specialist în canale de buji.

Mai departe primesc și *reparaturi de ploiere și parasoale* precum și *reparaturi* ce se abat în branșe ca *violine, dacuri, bile etc.*

Comercianții primesc deslușiri bucuos. Coman-
dele se efectuează solid și cu prețuri ieftine.

Rugând sprijinul onor. public, semnez

Cu deosebită stimă:

Ilie Sârbu Elias,

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treerat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plătire în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez lumina-
re cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura generală comerclală.

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13.

P. Bittenbinder

colorator de mătăsuri, curăți-
tor chimic de băne și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centrala: Józsefváros, Fröbel-u. 37.
Filiala: Gyárváros, Fő-utca 27. sz.

Curăță și colorează, chemic, ori-ce
haine de dame, domni și copii, per-
dele, pânzături și îmbrăcăminte de
mobile. — Apoi spală și calcă ori-ce
fel de albituri, gulere și mangete.
Comande din provincie se fac prompt.
Costume bărb. curăț chemic cu 3 cor.
Fărbuește toffelul de tort în diferite colori.

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice
cereți o sticlă de

spirt de gheață

care face să înceteze imediat ori-ce
durere de cap, de dinți
provenite din răceală, ca de exemplu:
junghiuri în coaste și în spate
se folosește cu rezultat bun. Iar în
contra guturaiului singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fileri, o
sticlă mare 1 cor. 20 fileri,
3 sticle mari sau 6 sticle
mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se expedează.

Se găsește și se poate comanda dela

Szémann Agoston,

farmacist.

Hatvan, Fő-tér 126. sz.

Se expedează zilnic în toate părțile.

In atenția economilor!**Contra tăciunelui:**

se află la farmacia menționată un
lăchid de stropit. La 100 kg. e deajuns
un pachet de 40 fil. Rezultat sigur!

Distins cu medalie de aur la expoziția
internațională din Paris:

**Margit-Viora- { Crème.
Poudre.
Săpun.**

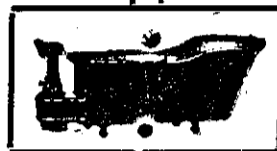
Nestricătoase, depărtează de pe față pistrii
și toffelul de necurățenie. Se află la farmacia:

„SFANTA TREIME“

ERNEST BRAUN

Temesvár-Józsefváros, Bem-utca 30

Prețul 1 cor. 60 fil. Expediție de 2-ori la zi.

GUSTAV FRICK

tinichigiu artistic și pentru edificii în
Medlaș—Medgyes, Strada Schmied No 26.

Pregătește în atelierul său aranjat cu mașini
toffelul de lucrări pentru zidiri, lucrări
de tinichea, înfrumșetări, acoperire de biserici
și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru
ornament, precum și pentru firme, apoi și
vane de scaldat în toată mărimea ș. a.

Cel mai ieftin loc de cumpărat**mașini de cusut**

și industriale din țară și
străinătate.

Biciclete „Alfa“

gramofoane,

plăci, și părți constitutive.

Cumpărătorii primesc instrucțiune gratuită în
croi și cusut. Roagă binevoitoarele comande:

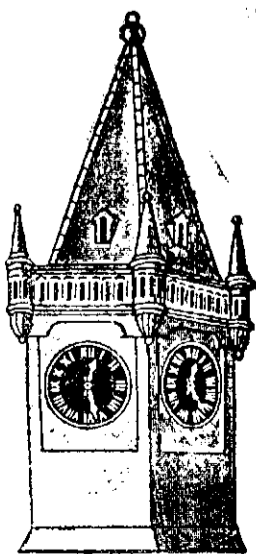
Bodor Béla, depozitar de mașini
Făgăraș, Honvéd-utca No 11.

**Fabrica nouă de
OROLOGE DE TURN****Sarkadi Zoltán & Comp.**

fabricanți de orologe pentru turnuri în
Nagyvárad, Damjanics-u. 30.

(Casa proprie)

Recomandă introducerea admirabilelor oro-
loge de aramă, cari trebuiesc trase tot la 8 zile
odată, pentru *biserici, palate, primării, fabrici și
căsării.* Se pregătesc orologe pentru prețuri
convenabile, garanție mai mulți ani. Parohiilor și
primăriilor se vând și în rate lunare. Repararea
orologelor de turn se execută cu minuțiozitate.

**Cel mai ieftin loc de cumpărat e
Marchitania G. Florian & Comp.**

Versecz.

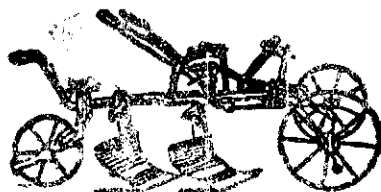
Telefon 78.

Mare asortiment:

de pluguri, osii, ferării, uneite pentru casă și bucătărie, vân-
zare în regie a ierbii de pușcă, arme, cartușe și toate

requisitele de vânătoare.

Serviciu prompt și prețuri
ieftine. Comande prin tren și
poștă se efectuează grabnic și
cu cea mai mare punctualitate.

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de ploiere

Sibiu—Hermannstadt, Groser-Ring No 3—5
(Palatul Bodenkredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele
mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

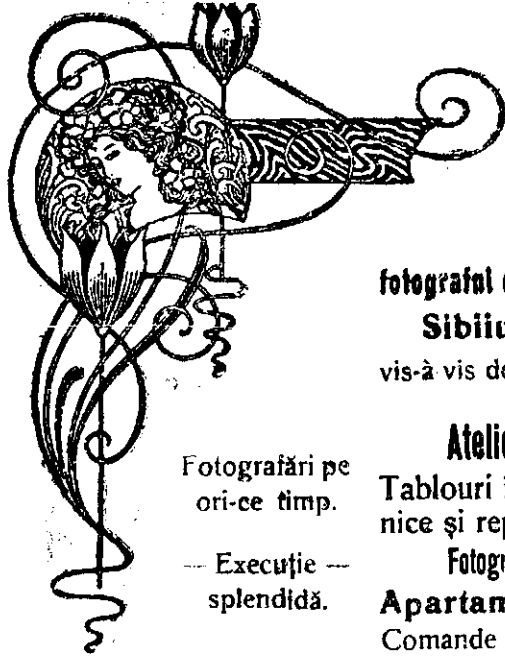
(pt. soare și ploale)

precum și

ploiere

de calitate excelentă
putru domni și dame.

Comandele se execută prompt cu și puctualitate.

Premiat:

München 1903. Sibiu 1908. București
1906. Brünn 1907. Bruxella 1911.

Emil Fischer,

fotografat de curte al A. S. R. Prințului Jos
Sibiu, Str. Cisnădiei No 5.
vis-à-vis de Hotelul „Impăratul Romanilor”

Atelier de fotografări artistice.

Tablouri în grupuri; de copii; arhitecto
nice și reproduceri de totfelul la mărime

Fotografii în portret, afară de atelier.

Apartment propriu de pictură
Comande numai după fotografiile de probă

Fotografări pe
ori-ce timp.

— Execuție —
splendidă.

Români! replantați viile cu altoi dela firma română!

„Mugurul”

însoțire economică

Elisabetopole—Erzsébetváros
(Kis-Küküllő vm.).

Altoi de vie

calitate distinsă — pe lângă celea mai
moderate prețuri soiuri de vin de
masă viță americană cu și fără rădă-
cină, ochiuri de altoit, viță europeană
cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„Mugurul”

Elisabetopole—Erzsébetváros.

Material disponibil în al-
toi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit celea mai ușoare condiții de
plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Români! Trimiteți băieții la cursul practic la altoit

Cel mai bun și mai ieftin izvor de cumpărat!

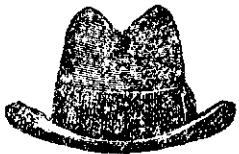
Cel mai mare asortiment în

pălării de domni și copii

numai fabricații veritabile în cele mai moderne colori
și fason elegant, — apoi în

Cilindre și Claque-uri la

Gustav Schuster succesorul, Sibiu—Nagyszeben.
Grosser Ring 17.

Specialitate: fabricație pro-
prie de pălării
pentru țărani români și sași.

Georg Barthelmie

mechanic

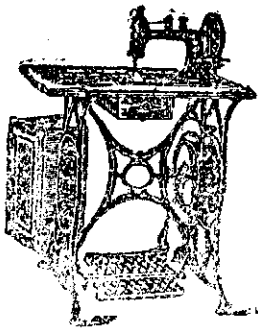
Brașov, Strada Porții Nr. 41.
(Colțul dela strada Sfântului Ioan).

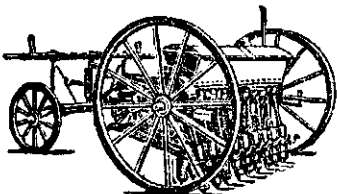
Atelier pentru mașini, de scris, socotit,
dictat și de cusut, apoi pentru aparate
electrice și fizice, lampe electrice de
buzunar, gramafoane, plăci, ace, hârtie
— de copiat și diferite utensilii. —

Telefon 380.

— Instructor pentru scris la mașină.

Noutate!

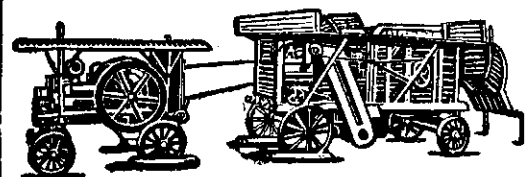

Depozitul fabricii de mașini agricole

Gömöri Testvérek,

Budapest, IX., Boráros-tér 2.

Noutate!

Reprezentant pentru Ungaria al firmei JEZEK K. & R. fabrică de mașini și turnătorie de fier în Blanskó.

Mașinile de treerat,
— aranjamente com-
plete de mori și ma-
șinile de semănat —
liferate de Gömöri
Testvérek — în urma
mulțămirii generale
— le recomandăm
tuturor agronomilor.

Recomandăm mașinile noastre de sămănat construcție solidă, corespunzătoare tuturor pretențiilor, cu despărțimente separate pentru semănatul porumbului. — Recomandăm încă următoarele specialități: Mori cu cilindre de piatră și site, pentru măcinat mare, mijlociu și fin, la putere de apă, abur și motor. Mașini pentru fabricarea țiglei, aranjamente complete pentru fabrici de țigle. Mașini pentru țigle de cement și de spart piatră. A fost distins cu nenumărate premii: cel mai nou sistem de mașini de treerat, cu motor, pe cari le recomandăm în deosebi on. agronomi, pe lângă garanție și condiții acomodată de plată. — Pentru instrucția necesară la conducerea acestor mașini trimitem om de specialitate.

Pe cei cari doresc să cumpere
îi vizităm în persoană, având
astfel cumpărătorii un câș-
tig și anume onorariul ce l'ar
încasa în alt chip, agentul.

SERVICIU PROMPT!

Catalog la dorință trimitem gratis.

In atențiunea On. Public!

Cine are lipsă de următoarele, să se adreseze către mine:

Țiglă de acoperit căsi, cătrănită ori roșie, în renumitele fabrici ale lui Bohn.

Mașini de săpat și sămănat cucuruz, plumburi, grape etc.

Mașini de trierat, mânate cu foc, benzină, ori cu mâna, precum și toffelul de mână și recvizite pentru economie.

Coase de prima calitate.

Trifoi și tot felul de sămânțuri.

Soiuri de hoară.

Caut și așez lucrători pentru economie, precum și băieți la măiestrie.

Reflectanții sunt rugați a mă recerca verbal, ori în scris, la dorință, merg în persoană la fața locului.

Adresa:

Vaselian Popoviciu,

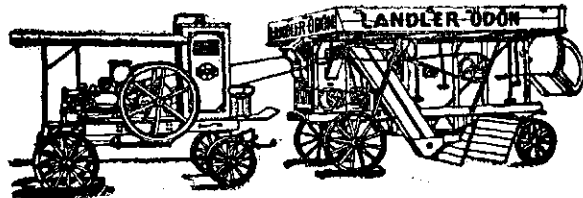
inv. penz.

Marosborsa (Berzova) Comit. Arad.

Patentatură originală din Suedia.

„ROBUR“ motor cu olei natural

în urma multiplelor calificări este
cel mai bun dintre toate mo-
toarele de acest fel
având o putere de 2-300 cai (HP.)

Noutate!

Noutate!

Lucru neîntrecut de ieftin!

Îl recomandăm poentru:

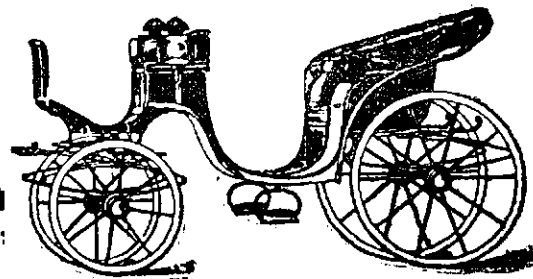
mori-, ateliere industriale
și la toffelul de mașini agricole.

Spese la cas după fiecare HP. 1 1/2 fil,
Nu este supus supravegherei finanțelor!

Se vinde și în rate! Garanție deplină!

Mașini, motoare folosite se schimbă cu nouă.
Catalog la cerere trimis gratis.

Landler Ödön, Motortelepe,
Budapest, Lovag-u. 2.

M. LUDVIG succesor IOAN KUMMER

cea mai veche uzină pentru fabricarea
trăsurilor în

Timișoara-Fabrică, țărnuț Bega 14.
(Temesvár-Gyárvaros, Béga-jobbsor 14)

Recomandă uzina sa înlocuită cu
puteri motorice și lucrative bune,
pentru prepararea articolelor de fe-
rărie, șelărie și lustruire cu prețuri
ieftine, dispunând de un serviciu
prompt și execuție modernă.

Ceasornice, giuvaere, gramafone și plăci

se pot cumpăra pe lângă garanție de 10 ani,
cu prețurile cele mai ieftine din întreaga țară,
fie chiar și pe rate, — la marele depozit alui

TÓTH JÓZSEF,

ceasornicar și giuvaergiu,
Szeged, Dugonics-tér 11.

Reparaturi cu garanție de 5 ani se fac ieftin.
Catalog ilustrat trimis gratuit. Nenumărate
scrisori de recunoștință. Caut revinzători.

STAMM EDE

SUCCESOR

RESCH FERENC

atelier de mașini de cusut și biciclete
Temesvár, Str. Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut
PFAFF de toată mărimea și cu pre-
țurile moderate. Mare asortiment de
Goarne. Prețurile se pot solvi în rate.

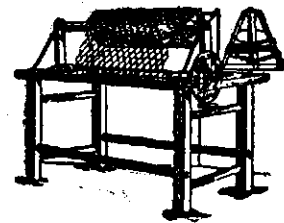
Cele mai noi

gramafone

fără schimbarea acului
pe lângă prețuri con-
venabile. Telefon 459.

Preț-curent la do-
rință trimite gratuit.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene le pregătește
și expediază

Várady Lajos,

fabrică de instrumente

Hódmezővásárhely,
VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, co-
munele, singuraticii: singuri pot face să-
parea cu instrumentele mele.

Primlucrător mijlocesc.

Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

Premiat la 6 expoziții.

„VICTORIA“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni în Arad.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „VICTORIA“ prin aceasta se invită conform §-ului 17 din statute la

a XXIV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Arad la 3 Martie st. n. 1912 la 10 ore înainte de amiază, în localitățile institutului (Calea Archiducelui Iosif nr. 2.)

OBIECTE:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra împărțirii venitului curat.
3. Alegerea alor doi membri în direcțiune și doi membri în comitetul de supraveghere.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați în senzul §-ului 22 din statute sunt rugați a-și anunța la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, la 19 Februarie 1912.

Direcțiunea institutului.

„VICTORIA” institut de credit și economii soc. pe acții în Arad.

Activa

CONTUL BILANȚ PE 1911.

Pasiva

Cassa în numărar	293083'15		Capital societar: 12500 acții a 200 Cor.	2500000	—
Bon în Giro la banca austro-ung.	255038'55	548121 70	Fond general de rezervă	1000000'—	
Capitale elocare la alte bănci		262913 93	Fond special de rezervă	776000'—	
Cambii		18438141 36	Fond de penzie	193100'—	1969100 —
Imprumuturi hipotecare		3055436	Depuneri spre fructificare		13702932 22
Imprumuturi de cont-curent cu acoperire hipotecară și de efecte		1232293 56	Depozit de cassă		88254 88
Avansuri pe efecte		59340	Cambii reescontate		5954833 90
Efecte proprii:		*	Dare de interese nesolvită		36196 11
500.000 cor. nom. oblig. comunale cu 4%			Dividendă neridicată		1912 —
Pesti Hazai Első Tak.-pénzt.-egyes. à 90 C	450000'—		Interese acționarilor emis. IV. 1911		44830 22
100.000 cor. nom. scris. funciare cu 4 1/2%			Diverse conturi creditoare		41736 13
Egyes. bpesti főv. takarékpénztár à 96 C	96000'—		Interese tranzitoare anticipate		261333 17
24.500 cor. nom. oblig. cu 4 1/2% »Hazai Bank részv.-társaság» Budapest à 96 C	23520'—		Profit transpus din anul 1910	21785'32	
20 acții »Banca Austro-Ungară» à 1600 C	32000'—		Profit net	260293'82	282079 14
100 acții »Ústredni Banka ceskych sporitelén» Praga à 400 C	40000'—				
50 acții »Magyar pénzügyintézetek központi hitelbankja» à 1000 C	50000'—				
60 acții »Hungaria» aradi pamutárugyár à 500 C	30000'—				
Acții dela diverse bănci și întreprinderi	143720'—	865240 —			
Casele institutului și alte realități		380395 40			
Diverse conturi debitoare		33484 89			
Mobilier descris					
Interese tranzitoare restante		7840 93			
		24883207 77			24883207 77

Debit

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.

Credit

Interese pentru depuneri	625536 98	Venitul transpus din anul trecut	21785 32
Interese de reescont	215332 96	Interese:	
Spese:		dela cambii	1056518'13
Salare	80484 41	„ împrumuturi hipotecare	211909'29
Bani de cvartir	15967 69	„ împrum. de cont-curent	34646'55
Imprimare, diverse plăți, spese de birou	52050 26	„ avansuri pe efecte	4009'82
Porto	8651 65	„ capitale elocate la alte bănci	11854'94
Chirie	5550 —	dela efectele proprii	35940'18
Marce de prezență	3600 —	Chirii și alte arinzi	17560 44
Contribuție	62729'89	Proviziuni și alte venit	32567 76
10% dare la depuneri	62553'71		
Amortizarea mobilierului	12255 74		
Profit transpus din 1910	21785'32		
Profit net	260293'82		
	1426792 43		1426792 43

Arad, 31 Decembrie 1911.

Dr. Nicolae Oncu m. p.
director executiv.Sava Raicu m. p.
vice-direcțor.Ioan Moldovan m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Mihail Veliciu m. p.
președinte.Roman R. Ciorogariu m. p.
vice-președinte.

Dr. Nicolae Ciacian m. p.

Petru Truția, m. p.

Traian Vățianu m. p.

Dr. Aurel Demian m. p.

Axente Secula m. p.

Onorată adunare generală!

Corăspunzător legii comerciale și statutelor institutului, în decursul anului de gestiune 1911 în ședințele noastre am scontrat toate ramurile de operațiune ale institutului »VICTORIA» atât la centrală cât și la filiale, și pretutindeni am aflat ordine și punctualitate exemplară.

Am confruntat »bilanțul» »contul profit și pierdere» și inventarele cu registrele principale și auxiliare și le-am aflat în ordine și întru toate exacte.

Pe baza acestora propunerea direcțiunii privitoare la împărțirea venitului curat din acest an de Cor. 280.079'14 împreună cu celelalte propuneri le primim și noi și le recomandăm spre primire și Onoratei adunări generale.

Rugăm după acestea Onorata adunare generală să binevoiască a da absolutului atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1911.

Arad, la 21 Februarie 1912

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Dr. Sever Ispravnic m. p.

Dr. Cornel Ardelean m. p.

Dr. Ioan Nemet m. p.

Iosif Diamandi m. p.
revizor expert al Solidarității